

JİLET KANATLI EJDERLER

F - Uçakları

Geçen yıl Mayıs ayının başlarında güneşli bir Pazar günü Esenboğa hava alanında bir tören yapıyordu. Günümüzde havacılık dünyasında sözü edilen avcı uçaklarının boyca en küçük tiplerinden birisi olan F-5 uçaklarından 21 ilk ilk grubun Türk Hava Kuvvetlerinde hizmete girmesini kutlamak amacıyla yapılan törende yeni uçakların ne gibi imkânlar sağladığını görmek imkânını bulmuştuk.

Aslında F-5 ler hiç de yeni uçaklar değildir. Bunlar NORTHROP firması tarafından on yıldan fazla bir zaman önce piyasaya çıkarıldıktan sonra Amerikan Hava Kuvvetlerinin ihmaline uğramışlar, ancak Vietnam Savaşında baskın hücumlarında taktik destek ihtiyaçlarını karşılayacağı anlaşılınca bunlardan faydalanılması akla gelmişti. Bu amaçla yeniden ele alınan F-5 ler dokuz NATO üyesi ülkeye de verilmişti. Bunların yararlığı ve av, destekleme, bombardıman ve keşif gibi çeşitli görevlere uygunluğu sabit olmuştur.

Bu küçük uçakların başlıca özelliği hafif, fakat kuvvetli oluşları, bu sayede hem hareket kabiliyeti yönünden üstünlük sağlamaları hem de silâh ve bomba taşıma güçlerinin böylece artırılmasıdır. Yani F-5, kısa mesafede büyük hızlara

ulaşabilen ve vurucu gücü, kendi sınıflarına oranla, çok fazla olan bir uçaktır.

Yirmi dakikada sökülen motor

Üstelik F-5 lerin diğer süpersonik uçakların hiçbirinde olmayan bir özelliği, gövdesinin motor gücüne oranla hafifliği sebebiyle çok kısa bir mesafeden kalkabilmesi ve inilebilmesi, hattâ aynı sebepten toprak meydanalara bile iniş kalkış yapabilmesidir. Yine belirtmeye değer bir özellik F-5 lerin montajının, tamir ve bakım işlerinin çok basit oluşudur. Örneğin motorlarının sadece 20 dakikada üç teknisyen tarafından kolayca sökülebilmeleri, kanat ve kuyruk tamirlerinin de iki kişi ile yapılabilmesi, öteki jet uçaklarından yüzde 50 daha az tamir ve bakıma ihtiyaç göstermesi belirtilebilir.

F-5 in silâhlı ve yakıtı tamamlanmış olarak kalkıştaki ağırlığının 9 ton kadar olmasına karşılık F-105 Thunderchief uçağının ki 22 tondur. Safi ağırlığı 5,5 ton kadar gelen bu uçağa dıştan takılmak üzere 3 tonluk bomba, roket ve güdümlü mermi yüklenebilmesi mümkündür. Bunlar arasında kanat uçlarına takılan ve kızıl ötesi ışınlarla duyarlı SIDEWINDER güdümlü mermileri ile düşman radarlarına roketler, fosfor ve napalm bombaları da vardır.

Uçağın Fiyatı

Başka bir avantaj fiyat konusundadır; F-5 uçağının fabrika teslimi satışı 670 bin dolar kadar olduğu halde örneğin bir F-105 in fiyatı 2 milyon 100 bin dolardır. Aradaki bu farkın yardımcı ekipman ve nitelik F-105 lerde elektronik donanımın tutarı 233 bin dolar, F-5 de ise sadece 12 bin dolardır. Ancak şurasını kaydetmek yerinde olur ki, bu uçaklarda bulunan yardımcı donanımlar daha büyük uçaklardakilere oranla çok basittir. Bu arada kör bombardıman cihazı gerekli görülmediğinden konulmamıştır, yine daha karışık elektronik nişan aletleri yerine adı nişangâh kullanılmıştır. Uçağın her havada uçabilmesini sağlayan radar cihazları da konulmamıştır.

F-5 uçağının diğerlerine oranla üstünlüğünü sağlayan bölümü General Electric firmasının J 85 tipindeki jet motorudur; her biri 1855 kilogramlık tepki gücü sağlayan simetrik iki motorun yalnız bir tekinin çalışmasıyla dahi uçak kendisinden beklenen bütün görevleri yerine getirebilir. Böylelikle sağlanan yakıt ekonomisi sayesinde uçağın 1500 millik normal menzillini bir miktar artırabilmek mümkündür. Daha uzun menzilli uçuş gerektiği takdirde havada, tanker uçaklarından yakıt ikmali yapılır. F-5 lerin kanatlarının uçlarına ilâve yakıt depoları takılabilirse de bunun uçağın taşıyabileceği si-

lâh ve bomba miktarına azaltıcı etki yapacağı hesaba katılmalıdır.

Sesten Hızlı

Bu uçakların hareket kabiliyetleri, özellikle 40 000 feet - 12 000 metre - gibi yüksekliklerde çok fazladır. Deniz yüzeyinde saatte 1310 kilometre yapabilen sesin hızı deniz yüzeyinde 1224 kilometre olduğuna göre «süpersonik» hızdaki F-5 ler bu yüksekliklerde saatte rahatça 2081 kilometrelik hızı ulaşabilmektedirler. Böylece 9 bin metre yüksekliğe 2,7 dakikada tırmanabilmekte olan uçağın tavanı 15 bin 300 metredir.

Kanat genişliği 8,80 metre ve boyu 13,20 metre olan F-5 lerin hareket ve manevra kabiliyetlerinin yerde de çok büyük olduğu, töreni izleyenler tarafından hayranlıkla görülmüştür. Uçağın çeşitli görevleri arasındaki keşif ve fotoğraf çekme de bulunduğundan bu amaçla meydana veya fabrikasında takılabilecek biçimde özel burun donanımı yapılmıştır. Böylece uçağın burnuna otomatik bir film çekme makinesi takılabilmektedir.

Genel olarak söylenecek olan, F-5 uçaklarının artık modası geçmiş bulunan F-8 ve F-86 tepeklil avcı uçaklarının yerini, onlardan çok daha büyük bir yeterlikle tutabilecek bir uçak olduğudur. Hava silâhının gelişmesindeki hızlı hamleleri izlemek bakımından bu yeni uçağın yeteneklerini bilmek gereklidir.

İki kişilik bir eğitim F-5 uçağı Esenboğa Meydanının pistinde görülüyor.